

skjellige Godser; og af den Grund maa jeg antage, at det vil være overmaade betænkeligt i denne Lov at tage nogen Bestemmelse derom. Jeg vil lade de Herrer overveie, om det staaer aldeles klart for dem, hvad der forstaaes ved Superficiairgods, og om Superficiairbondens hele Retsforhold har været Gjensland for en saadan Overveielse eller har kunnet være Gjensland for en saadan Overveielse her i Forsamlingen, at man kan finde det forsvarligt at tage en Bestemmelse, som griber ind i et privat Retsforhold, som de paagældende Parter med Rette først kunne fordre Domstolene forelagt til Afgjørelse.

Rasmussen: Naar jeg har talt om Superficiairgods, har jeg rigtignok meent Superficiairgodset i Almindelighed, og ikke alene det paa Samsø, men ogsaa paa andre Steder, fordi jeg veed, at ogsaa andetsteds, f. Ex. paa Grebbskabet Schackenborg, finde de samme Forhold Sted. Jeg forstaaer ved Superficiairgods ikke alene saadan Eiendom, hvor den Ene eier Bygningerne og en Anden Jordlodden, men ogsaa saadan, hvor, saaledes som den ærede Indenrigsminister nævnte, den, som eier Bygningerne, tillige har en vis Part i Jordlodden. Derfor man nu siger, at der er Fare forbunden med at antage det Ændringsforslag, som jeg har tilladt mig at stille, saa siger jeg, at der paa den anden Side er lige saa stor Fare forbunden med at vedtage en saadan Lov som den foreliggende, fordi man derved giver Lehnbesidderne en langt større Ret end tidligere; thi den Betyggelse, som Superficiairbønder hidtil have havt for at faae Jorden til Fæste bestaaer deri, at det er forbundet med betydelige Omkostninger for Eierne at opføre nye Bygninger paa Jordlodden; men, naar denne Lov kommer ud, kan Lehnbesidderen lade nye Bygninger opføre paa Jordlodden, fordi han veed, at Kjøbesummen ikke alene kommer ham selv, men ogsaa hans Arvinger til gode. — Af disse Grunde skal jeg tillade mig meget at fraraade det ærede Thing at vedtage denne Lov, saaledes som den her foreligger, medmindre det af mig stillede Ændringsforslag tillige antages.

Indenrigsministeren: Der gives meget faa Lovbestemmelser om Superficiairgodset;

men jeg troer, at man, hvis man vil holde sig til dem, man har, snart vil komme til den Anskuelse, at Bygningerne maae følge med Jorden mod Erstatning for deres Værdi til den, som har havt Eiendomsret over dem; dette er idetmindste paadudt ved den Lovbestemmelse, jeg før citerede, nemlig Forordningen af 28de Januar 1682. Det hedder navnlig i bemeldte Forordnings § 6: „Bygningen paa Kongens og Ryttergodset maa blive Bondens egen paa den Maade, som i Kjøbenhavns Amt er indrettet, og af hans Efterkommere efter billig Burdering betales.“ Saaledes fremgaaer det klart heraf, at den, som efter den daværende Besidder kom i Besiddelse af Jorden, tillige fik Afgang til at erhverve sig Bygningerne mod en billig Betaling. Men det er mærkeligt, at det i den foregaaende Paragraph er udtrykkeligt forbudt at give saadanne Superficiairbønders Børn nogen Afgang til at erhverve Fortrinsret til at faae Gaarden i Fæste efter deres Forældre; det hedder nemlig: „Sønnen Fæste eller Fogedpenge maae tages eller gives af Kongens og Ryttergaard, hvorved Arvingerne kunde være forstfædre om deres Forældres og Forsædres Gaarde at nyde og beholde.“ Man fandt det altsaa dengang, i Aaret 1682, stridende mod det hele Fæsteforhold at give en sliq Ret til at erholde Gaarden i Fæste efter den tidligere Fæstebonde; og, skjøndt denne Bestemmelse for Krongodsets Vedkommende blev hævet ved Forordningen af 1695, er det dog mærkeligt, at denne Bestemmelse om Superficiairgodset, nemlig at Bygningerne kunde blive Bondens Eiendom, er samtidigt med Anerkjendelsen af, at Bondens Børn ikke havde nogen Ret til at faae Jorden, men at Jorddroten disponerede over den og den af Bonden opførte Bygning, alene mod Erstatning efter Værdien. Hvis man nu troer, at denne Lovbestemmelse indeholder en almindelig Regel for dette Forhold, er det klart, at den Jorddroit, som eier Jorden, ogsaa har en vis Raadighed over Bygningerne mod Erstatning efter Værdien til den Fæster, som har opført dem, saa at jeg af denne Grund har saameget større Betænkelighed ved at gaae ind paa et saadant Ændringsforslag som det foreliggende. — Jeg troer tværtimod, at det er indrømmet af den ærede